

Нова Зоря

4. WARSZAWA
Bibl. Nar. Min-wa Ośw.

ЧАСОПИС ДЛЯ ПОШИРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ХРИСТІЯНСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Виходить два рази тижнево: в четвер на 4 ст., під неділю на 8 ст. || Передплата в краю: 1/4-річно 6 зол., місячно 2 зол. За кордоном 1/4-річно 1 амер. долар. — Ціна числа 25 сот. — Рукописів не звертається.

Католицька Церква а візантійство.

Стаття надіслана*).

Хоч Хвальна Редакція „Нової Зорі“ заняла і хоче заняти на даліше в справі візантійства оглядне становище, то однак думаю, що в справі церковно-релігійного візантійства треба рішучо заняти становище католицьке і з всякою ясністю звернути увагу і вказати небезпечний вплив візантійства. В справі візантійства на полі релігійним і церковним не можна приймати ріжних гадок як рівно собі правдивих. Що більше: тут не можна навіть стояти по „середині“.

Рівнож не поділяю гадки Хвальної Редакції, щоб дискусанти підписувалися повним іменем, бо се з одної сторони многих вяже, а з другої може наразити на непотрібні напасти і то тим більше, коли зважиться у нас розпановане демаґорії.

Ізза сих причин зволить Хвальна Редакція без підписання мого повного імени помістити мою відповідь на статтю „Страхіття візантійства“, поміщену в 9. ч. „Діла“ з 13. січня ц. р.

Я маю дані думати, що ту статтю писав чоловік, котрий формально є членом нашого клеру. Дятого уважаю вказаним підійти до порушеної тут проблеми наперед зі становища догматичного, а потому розібрати суть візантійства зі становища устроєвого.

Маю вражіння, що автор під криптонімом Е. К. в своїй статті під висше сказаним наголовком, відповідаючи на допис В. Панейка поміщену в „Ділі“ ч. 6. ц. р., учинив велику „ласку“ для католицької Церкви, оцінюючи її на рівні зі Східною Церквою як такою, котра знаходить ся в схизмі. А учинив він, здається, на се, щоб мати нагоду вказати всякі уємні сторони католицької Церкви і викликати вражіння у читачів, що Східна Церква зі своїм візантійством стоїть на рівні з католицькою Церквою. Автор станувши по „середині“, бажав оправдати, чи радше закрити розкладовий чинник візантійства, на який вказав В. Панейко, а в слід за сим успокоїти читачів перед страхіттям візантійства. Таке трактування католицької Церкви, як інституції Божого установлення, і Східної Церкви, яка через схизму стала відтятою галузю від живого пня, є понижаюче для католицької Церкви. Вправді автор почувши, що пішов за далеко, застерігається, що він не нарушує догми, але забуває, що організація католицької Церкви базує якраз на догмі про Примат Папи.

Колиб в той спосіб поведився свіцький історик, не маючий надприродної віри, ні не знаючий нічого о діланню надприродного чинника і тому трактував би католицьку Церкву і Східну як звичайні людські інституції тільки з зовнішних

їх проявів і фактів, — булаб се річ зовсім зрозуміла. Але коли се робить віруючий католик, а до того ще священник, як легко можна догадатися, то се можна пояснити хіба лишень сим, що автор заняв становище по „середині“ між католицькою Церквою і Східною. В кождім разі свідчить се о його злітнім католицизмі.

Крім сего автор допустився великої несправедливости зглядом католицької Церкви, бо найперше осудив її односторонно, беручи на згляд лиш її чинник людський зі всіми уємними його сторонами а полишаючи на боці її чинник надприродний. Відтак взяв її позірні немочи за правдиві. Вкінці вмів й промахи, поповнені через других, в котрих вона ніяк непричастна. Автор як віруючий католик, а до того ще як католицький священник повинен зрозуміти, що католицька Церква як установа Божо існує і розвивається силою Христа Спасителя, котрий є її життям і її підставовим організмом; що католицька Церква установлена Божою силою, однак при співучасті людей, котрі не суть вільні від людських немочей, промахів і упадків. І тому католицька Церква складається з двох первістків с. є. божого і чоловічого. Життя отже, котре творить історію Церкви, є боже і людське. Хто бере католицьку Церкву тільки односторонно, для того історія католицької Церкви буде незрозуміла, загадочна, або навіть парадоксом. Католицька Церква здається нераз упадає на се, щоб іще тим сильніше двинути ся, покривається темною мракою, щоб іще більше заясніти, здається умирає, щоб тим славніше воскресати.

Беручи історію католицької Церкви з огляду на чинник людський, не дається заперечити, що в католицькій Церкві були темні хвилі, упадки, роздори і замішання. Але з другого боку видимо вплив чинника надприродного, силою котрого католицька Церква перемогла всякі кризи, побідила всі противности і даліше сповняє свою місію від Христа призначену.

У теперішній однак Східній Церкві, відпавшій від єдності з католицькою Церквою, взяв верх головно чинник людський з придушеном надприродного чинника і тому ся Церква носить в собі розклад і занепад. В часі коли була однак католицька Церква т. є. коли не було ріжниць між Сходом і Заходом, коли Схід був католицький, тоді він становив одну органічну цілість разом з цілою Церквою і тоді в ній була повнота життя і сили вложеної Ісусом Христом в Церкву католицьку. В тім часі видимо на Сході великанський зріст Церкви і духовного життя, як також сильний розцвіт богословських наук. Відколи однак на Сході загніздилися візантійство на полі церковно-релігійним, від тоді зачався занепад, повільне

завмиранє, а вкінці цілковита смерть, т. є. схизма.

А візантійство на полі церковно-релігійним полягає в тім, що Церква на Сході в суперництві до Риму зачала спиратися з одного боку на царський візантійський дворі, котрого відтак стала поневоленою рабинею, а з другого боку видвинула зверхню форму обрядову при рівночаснім занедбаню життєвого змісту з віри. Під сею зовнішньою мертвою формою зачався внутрішній духовний розклад, повстали церковні роздори, а сектанства роздирали нідро Церкви і держави. І коли католицька Церква на Заході перемогла всякі внутрішні і зовнішні кризи так, що нині Папа володіє в Ватикані висше понад всі могутности світа, а св. Петро домінує понад всі святині на землі, то в Візантії, де колись проповідав св. Йоан Золотоустий та інші святі Патріярхи, — прийшла цілковита руїна і на церкві св. Софії замість хреста видніє турецький півмісяць.

І католицька Церква перебула лянчи бурі і катастрофи: галіканізму, февронізму, реформації Лютра і ріжні зовнішні революції, — однак сама не захиталася. Минулися могутні держави, які нераз побивали католицьку Церкву, перевернулися царські трони, — а католицька Церква стоїть непохитно, хоч без оружної земської сили. Навпаки Східна Церква, затроєна візантійством, не може сама остоятися о власній силі, але тримається сили земської і паде з її упадком. Церква російська була ше наймогутніша, але її могутність то була радше слабосильність рабінні привязаної оковами до царського трону. Однак вже в часі її могутности точив її нутро рак ріжного сектанства. А коли упав царський трон, вона показала ся така безсильна, що вкінці поклонилася сатанізму большеві.

Були, є й будуть апостазії членів католицької Церкви, однак організм її такий здоровий і сильний, що всьо хоре і затроєне з себе викидає так, що цілий організм остає здоровий і ненарушений. Суть в католицькій Церкві грішники і бунтівники, але суть і святі, які своїм героїством вправляють світ в здивованє. Рікрічно католицька Церква оголошує своїх святих, по всі часи родяться в ній великі душі, які на ріжних полях сповняють жертву для добра людства. А монашество її, сей вицвіт християнства, є найбільша окраса Церкви, є сильною дисципліноване та оживлене духом євангельських ідеалів і розвивається в ріжнородних категоріях, несучи услуги і ратунок у всіх потребах і нещастях людських.

У Східній Церкві, затроєній візантійством і погруженій в схизмі, замовкли великі святі Василії, Золотоусті, Богослови, Епіфанії, Дамаскини, а нових святих нема ніяких. Монашество зниділо, остала лише позірна форма зовнішня, під котрою криється або духовна гниль, або подекуди слабоумне факірство.

* Отсю статтю одержали ми від старшого віком, поважного нашого священника. — Ред.

Світ завдячує католик. Церкві правдиву культуру, бо католик. Церква уразувала від загибелі упавший Рим, вона природно добрі здобуток старинних народів ухристіїшила й удоховнила, серед повни вандрівки народів не тільки не загинула, але навпаки народи ті ухристіїшила й убагородила.

Навіть ті держави чи народи, які відтак відпали від католик. Церкви, не тільки не ослабили католик. Церкви, але й самі завдячують невідомо свій поступ і цивілізацію колишній культурі, оділичений від католик. Церкви. Такамо треба рішати з протестантами та іншими сектами. І се якраз свідчить о невичерпанні засоби духової сили і могутного впливу католик. Церкви.

Чимсь подібним не може похвалитися Східна Церква, бо вона сама придушивши в собі ділане духової сили і життя, не могла його вліти в держави і народи. Навпаки, вона своїм розкладом привела до руїни візантійську державу. Можна напевно припустити, що колиби Схід був осповідний, будиби там зовсім іншаке уложилися обставини державні і політичні, ніж які тепер там суть.

В католик. Церкві ніколи не мав місця цезаропанізм. Могли бути одиниці, могли бути навіть групи церковних людей, які запобігали о ласку свідської держави, але ніколи Церква, як Церква. Були вправді хвилі, коли католик. Церква в даних, сприяючих або вказаних, чи хоча в яких обставинах послуговувалася свідскими державами, користалася з їх помочи, і навіть поручала їм церковні справи, але се ще не означало, що вона реагувала зі своєї самостійности і зі своїх прав.

Католик. Церква, пам'ятаючи слова св. Ап. Павла, що нема власті, як тільки від Бога, боронила і боронить авторитет свідської власті і приказує її слухати, оскільки дана свідська власть не кротивиться власті Божій. Однаке католик. Церква ніколи невідлучно і ціліно не стояла на услугах свідської власті і тому кілька раз в оказалося, що держава задалеко посувалася в своїй вишіванно в церковні справи, або зачали присвоювати собі певні права в Церкві, тоді вона цілою силою оперлася, виповідала борбу аж до мученичої крові і доти не устала, доки зовсім не освободилася з кайданих свідського впливу. Се видно найлучше в тій борбі, яку звів Папа Григорій VII. з властю

свідської держави. Нині Папа, хотий не має своєї земської держави, хотий не має оружної сили військ, однак володіє як свободній і незалежній суверен моральної і духової сили, бо навіть останок слівді колишнього змішування свідських держав до справ Церкви, а іменно закладання „вета“ в часі вибору Папи, знесено Папою Пієм X.

А що казати о геройській мученичці католицької Церкви, якого сьомо свідка-

ГРИГОРІЙ ЛАКОТА.

Про вивезення і поворот перемиської мітри Данила.

(На основі урядових актів перемиської капітули її воякої хроніки бл. п. о. архидіакона Мирона Подолінського)

IV.

Коли Шмурло се сказав, почули ми сильну детонацію а потім з чи 4. гарматні вистріли (про що буде пізніше). Шмурло амшався, поблід і каже: Не чуєте тих стрілів? Германці вже недалеко! Я питаю: чи Ваше Превосходительство докопче жадати видади мітри? На се він: я не повелюю Вам, но я бозусловно совітую видади що важніші пергаменти, мітру і хрест. Я відповів з жалем: сказав я, що маємо місяц до схову зовсім безпечні від бомб, а рабунку не боїмося. В архіві суть грамоти, що відносяться до Епископства і перемиської епархії, всі вже переписані а часть печатана, прошу архів лишити, також мітру і хрест, то річи святі, ми їх бережемо.

На се сказав Шмурло нервовано: Но, архів ви зберігайте, хрест то святая вещь збережіте самі, а мітру я вам зберезу в Академії Наук в Петрограді.

Видячи умір Шмурла і рішучість його жадання що до мітри та уступство що до архіву, приніс я мітру, яку він закинув (у футералі) в грубий папір, обявзав штагатом, залукавув печатями і заадресував: В Академію Наук в Петрограді. Коли Шмурло зі мною вишшов з капітули, несучи мітру, переада її салдатови, який чкав при автомобілі, і присів коло шофера. Шмурло пращаючись сказав: Не забувайте, я зберезу мітру, а сейчас узсяжу автомобилем во Львов*.

О. Подолінський по опієі забрація мітри пише дальше в хроніці, що того самого дня перед 10. год упала з літака (австрійського чи німецького) бомба в мілку на ринку і вибухла, убиваючи кількоро людей, а за літаком пошталася кілька арматних вистрілів зі Знесення.

ми серед шаліючого переслідування в Мексику!

Цезаропанізм се якраз знаменна черта Східної Церкви, яка відкинувши склад св. Петра, оперлася на хиткій силі земських держав. До верхка дійшов сей цезаропанізм в російській Церкві. Східна Церква все була і буде на услугах свідських держав, бо цезаропанізм се фізично конечна умова її існування.

К. б.

Який наш національний стяг?

Прикро ставити таке питання нині, коли в нас так багато говориться і пишеться про націю, державу і т. п. Але раз-у-раз мають місце факти, які свідчать наглядно, що справа ця для нас все ще не ясна. Найповішій факт, се оголошена якраз виборча відозва Центрального Комітету УНДО, в якій згадалий Комітет у повному складі 48 підписаних осіб провідників визнає Український Народ Галичини, Волині, Холмщини, Полісся і Підляшя йти до виборів під блакитно-жовтним стягом, отже під стягом — браунпайтским*).

А який жож стяг український? Краски державного чи національного стягу в геральдиці викуться з гербом держави чи нації. І не тільки краски, але й їх порядок. Першою, головною краскою є завжди краса головної частини гербу, другою — краса поля, що на нім є герб. Так нпр. давньому австрійському гербу: чорному орлові на жовтій полі відповідали краски австрійського стягу і їх порядок. Австрійський стяг був, як відомо, чорно-жовтий. Так нпр. польському гербу: білому орлові на червоній полі відповідало біло-червоєи краски польського стягу.

Розуміється, українському національному гербові відповідало краски українського національного стягу. Тільки не тризубови, якого красок не знаємо, а галицькому золотому згт. жовтому львові на синій полі. Отже український національний стяг не синьо-чи блакитно-жовтий, як помилково пишуть і роблять у Галичині (тільки в Галичині, бо на В. Україні такої помилки не зустрічається), а золотого-синій чи там жовто-блакитний. Запам'ятаймо собі се вже раз!

*) Braunschweig (близько н. Ганноверу), державка Німеччини, нас 36.729 км. кв. і сойняк з 66 посли. Прапор: blau-geil.

ДЕНТИСТ Б. ЛЬОКЕР
у СТАНИСЛАВОВІ,
вул. Собеського 14, партер.
Спеціальність: Корона білі і штучні зуби америкаською системою. Ціни приступні. Услія догідні.
43 12—7

НАУКА З ВИБОРІВ.

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ І ЧЛЕНИЦЬ УХО, ДО НАШИХ ЧИТАЧІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ.

Просимо дуже, присилати до нашої Редації всі, навіть найдрібніші відозви і плякати, зв'язані з виборчим рухом у Галичині й за сокальським хордоном, не тільки в українській мові (котрі нам найпотрібніші), але в загалі в усіх мовах. В листах просимо о правдиві короткі замітки про вік (приблизно), ованья, освіту і політичну приналежність підписаних під тими відозвами людей, а особливо про їх відношення до християнства і католик. Церкви. Нпр. Х. У., літ коло 35, працює в кооперації, освіта середна (або зародної школи, чи ніекока), належить до партії (такої то), провадить життя християнське (або: грішить, сказати чим) і т. п. Має аплив (чим?) як промовець, організатор, корупціоніст і т. д.) Такі дані дуже потрібні для докладних студій над політ. рухом на нашій території, а такі студії потрібні для науки на будуче. Ще раз просимо, не злегковажати свої справи, бо нагода до такої дрїбної але дуже важної праці лугається тільки раз на п'ять літ. З тих інформацій зробить ся колись науковий ужиток (головно статистичний), котрий дуже може пригодити при слідуючих виборах. Розуміється, радо приймаємо також самі відозви, без ніяких заміток.

Редація „Новой Зорі“.

КУПОНИ НА СУКНІ
БЛЮЗКИ
СТОЛОВІ ГАРНИТУРИ
ХУСТИНКИ ДО НОСА
ПЛЕДИ
порукас
фірма
АНТІН УВЄРА
Львіа, вул. Галицька ч. 10.
Філії в Тернополі, Дрогобичі і Стрию.
ЦІНИ ЗНИЖЕНІ \$6 7—13

БІБЛІОТЕКА ПАРХОДІАЛЬНА зложена з книжок не противних вірі й моралі — в ціні від 24 коп. вгору. На бажання шлюмо цінянки „ДОБРА КНИЖКА“, — Lw6w, skr. poczt. 4-11

Повістевий фейлетон „Новой Зорі“ з дня 5. II. 1928.

ОСИП НАЗАРУК.

РОКСОЛЯНА

ЖІНКА ХАЛИФА Й ПАДИШАХА СУЛЕЙМАНА ВЕЛИКОГО, ЗАВОЙОВНИКА І ЗАКОНОДАВЦЯ.

Українська історична повість з 16. століття.

Весь жіночий полон з дрожачим серцем слівдив вислід боротьби. Полонені дівчата й жінки сиділи тихо як перелякані птиці, над якими боються шуліки. Тільки тут і там якась відважніша вишквалася в степ серед замішання й інстинктом кермована бігла в напрямі, відкіля прийшли козаки. Настуня з жалем дивилася на свою зранену ніжку.

Татарє боронилися завзято. Особенно втрівало боронили тої части табора, де був жіночий полон.

Нараз — Настуня похолола в серці. Козаки почали подаватися... Вона ще не розуміла, що сталось. Невимовий бід і жаль стискав їй серце мов кайданами. Невже вони не освободять її? Невже й Стефан покине її?

Козаки і з ними частиня полонених були вже — за тaborами. Очевидно відходили поспішно. Татари чомусь не гналися за ними. Не могла зрозуміти, що було причиною того всего.

Шойно по довгім часі, як козацькі в'язги вже ледви виділи в блиску догоряючих частин табора — побачила, як здалека надїїдин більший татарський чамбул.

Тепер і татарська сторожа з табора кинулася в значній часті в погоню за в'їткачами.

Як чорне гаде затемніли на степу татарські відділи. Козаків уже не видно було.

— „Нехай їх Бог ратує!“ подумала Настуня й хотіла молитися за них. Але увагу її відвернув прикрик крик. То оставша частина татарської сторожі добивала ранених козаків і деяких полонених, передтим виключючи їм очі й знущаючись над ними в страшний спосіб.

Так закінчився серед українського Дикого Поля оден з тих незлічлимих і страшних епізодів, одна з тих нічних різанин, в котрих від віків ніхто не просить ні не дає пардону. А криваві степи Запоріжжя знов мерехтіли спокійно в ранній їмлі, такі здорові і свіжі, якби їх шойно сотворила дивна рука Господня.

Настуня в своїй глибоко віруючій душі думала весь час над тим, чому Бог дав їй на цілі дні наперед побачити козацькі відділи, перекинені може на багато миль злудним привидом пустині, — а не дав їй освободження. Думала й не знаходила відповіді.

І ще на одно не знаходила відповіді, а саме на питання, чому діти тої землі, з котрої вишшла, йшли у неволю, хоч вони ростом і силою більші від Татар. Чому вони не женуть Татар у неволю, але Татарє їх?

IX.

Зі сходом сонця табір рушив у дальшу дорогу. Свнєт ремінних нагаїв і крики болю полонених не умовкали. Але жіночого полону не били. Навпаки. Шойно тепер дали сему полонуи можливий харч: ячмінь, просяну і гречану кашу, приправлену ківським товцем.

Настуня зрозуміла, що кормлять їх уже як свою власність, яка представляє більшу ціну на торзі, коли добре виглядає.

Вже чула в серці, що не врятуєся з неволі і почала спокійно придивлятися своїм власникам — присадукуватим, з товстими черевами, широкими плечима, короткими шиями й ве-

дикими головами, з узкими, чорними очима, короткими носами, малими ротами та з волоссям чорним як смола і грубим як конячі гриви.

Розуміла, що прийдеться їй стати невольницею або може жіноцю одної з тих брудин потворів, про які ще в дома оповідала їй бабуся, що вони родяться сліпі, як собаки*).

Здавлювала в собі обмерзання й дивилася в невідому далечинь. А уста її шептали молитву до Богоматери.

Татарє що раз дальше залускалися в безмежні степи, їдучи в полудисно-східнім напрямі. А чим далі посувалися у глибину степів, тим більше свобідно почувалися і їхали помалішє. Але в міру як наблизалися до своїх аулів, щораз то частіше бралися до тресури свого жіночого полону, щоб заголокати до оставша своїх бранок і зломати в них усюкі прояви їх волі.

В тій цілі як лише котра прочунала від утоми, казали їй ззавати з воза, привязували за шню мотузком до маж і так казали йти або й бічи при возі. Здоровіших, у котрих можна було сподіватися сильнішої волі, тресували ще більше дико: таких брали на ремені за шню й полід пахи та гнали попрі конях.

Ой ще не все сказав Настунинній мамі її виразний сон про долю її дочки. Коли й вона прийшла трохи до себе, мусіла також йти що другий день на мотузці попрі чорні мажі татарські і мусіла часом бічи попрі диких конях на ремнях, під аяскїт батога і під регїт ординцїв.

І так їх тресували по черзі, всіх без різниці походження і віри і мови, всіх, що порадїла наша гарна земля, котрої її асїцханці не могли оборонити іза незаду між ними.

В одних ті знущання кидали іскру неадекватності і ті погаділи в душі і на обличчю. Настя не належала до них. На татар-

*) Азтентичне повіре нашого народу про Татарє.

ських ремнях пригадувала собі, що не тільки її мати але й вона сама жертвувала себе в хоробі на службу Богу. А потому, коли минула хороба, забула свій обіт і звязшла собі земного нареченого. Тепер свої терпіння уважала покутою за зломання обіту. Без словечка скарги бігла попрі коні ординські. А терпіння, яких зазнавала і які спокійно зносила, надавали їй вже передтим гарному лядку, якогось ще більшого вдодновення. Лядку її продовжилася й набрало такої великої, що аж хоробливої ніжности, а очі в болу і терпінню набрали глибини. Дух її ріс і кріпшав в упокореннях, як росте у кожної людини, котра свій хрест лядчить з думкою про Бога й очищення.

Татарє знали вже з практики, кілько їх дикої тресури може выдержати кожда сорта живого товару. Дятого звичайно не перетягали струни, бо тої „товар“ становив їх богаїтво.

Але не одна з тресованих, оскільки не погибла, діставала й кілька разів горячки, зяки перейшла великі степи України і дійшла до Криму. До тих останних надежала й Настуня.*)

Молитвою втихомиряла свої боли й упокорення. В уяві своїй бачила тоді внутро церкові св. Духа в Рогатині або катедрі св. Юра у Львові, де вперше побачила свого Стефана.

Але часом горячка від степової спеки і ануцація доводила її до маячення, коли вже ягала на твердій землі для відпочинку. Тоді уперто переслідував її привид Чорного Шляху, хоч замикала очі. В її уяві йшла тоді тим шляхом чорна смерть, чума, йшла висока аж до хмар, вся чорна як аксамит, в чорною косяю у руці, на білім кістянім державу. Йшла і сміялася степами Запоріжжя, а все йшла в напрямі на захід сонця...

*) З огадїв естетичних не подасмо тут описів їде далеско гірких мучень над полоненими, котрі сподівують азтентичної мерєди очамїдї.

По ній знімавав обж. Володимир Дармохвал, котрого уязнено в польським війську...

Семий день розправи був особливо оживлений питаннями адвокатів: Ганкевича, Павенцького і Шухевича.

Предс.: „Таж ви не генерал“. — Даліше знімавав, молода учителька Станіслава Дзюбівна...

Опісля знімавав син священника Остап Дерляця. Атаманчук не просив його о револьвери...

ЛІКАР-ДЕНТИСТ (стоматолог) Д-р мед. Берта ШНАПЕР

Науковий фейлетон „Нової Зорі“, з 5. П. 1928. С. ТОМАШВСЬКИЙ.

Перший уніятський митрополит України-Руси.

В науковій історіографії, політичній і церковній, майже не згадувано Петра. Один тільки старий німець Штрааль...

Зворот настав на початку 80-тих років мин. століття. Починає до нього дав — як давно! — той же сам Петрушевич.

ОГЛЯД ЧАСОПИСІВ

„Українську рбідку до wyborów w gozysurce.“ Під таким гарним і слухним заголовком описує нас орган пілсудчиків „Дзєнік Львовскі“ в ч. 32 в депеші з Варшави...

Ряд партій зовсім не приступив до блоку нац. меншостей. Соціалістичні радикали виставили лісту ч. 22, ліві радикали „З Цирилем Трильовським на челе“ назвали себе „Українським виборчим блоком селян, робітників і працюючої інтелігенції“...

Що буде з Польщею? „Слово Польське“ принесло передовицю п. з. „Проблем устрою“ такого змісту: Перший сойм Польщі мав характер однопалатної конституанти з необмеженою компетенцією.

Життя зробило демократичний устрій Польщі змертво буквою. Супроти того наближається пора, в котрій буде на довгі літа вирішене певне питання устрою держави.

Чи сойм здобудеться на більшість 2/3 голосів, щоби змінити конституцію, можна сумніватися. — Ред. „Н. Зорі“.

бідного тов. Дурделу (котрого прекрасно описує йогож орган „Наше Слово“ в ч. 9) і т. д. Вправді „України пуйдод до виборур в розсіпке“...

Чому нема виборчої горячки? На се питання відповідає краківський „Час“ так: В р. 1922 в тім часі перед виборами була більша виборча горячка ніж тепер.

Що буде з Польщею? „Слово Польське“ принесло передовицю п. з. „Проблем устрою“ такого змісту: Перший сойм Польщі мав характер однопалатної конституанти з необмеженою компетенцією.

Життя зробило демократичний устрій Польщі змертво буквою. Супроти того наближається пора, в котрій буде на довгі літа вирішене певне питання устрою держави.

Чи сойм здобудеться на більшість 2/3 голосів, щоби змінити конституцію, можна сумніватися. — Ред. „Н. Зорі“.

Абрагама, постать архієп. Петра віджила і знайшла відомі серед молодих дослідників. Ревізію пригданого питання підійняв наперед український історик Чубатий у своїй праці „Західну Україну в Рим у XIII-м віці“ (1917).

Не значні розвідки Чубатого й деякої іншої літератури (зв'язати треба сказати, що поданий вище огляд важної літератури про се літалося повільно вперше і раніше нікому з дослідників в цілості не був знаний).

Що-тільки львівський проф. Абрагама пригадав ученому світові се нерозв'язане питання. У своїй дуже цінній книжці про початки латинської Церкви на Русі (1903) він — що правда — не схилювався розв'язати загадку, ким саме був той архієп. Петро і в чийого наказу явився він на Соборі...

Що-тільки львівський проф. Абрагама пригадав ученому світові се нерозв'язане питання. У своїй дуже цінній книжці про початки латинської Церкви на Русі (1903) він — що правда — не схилювався розв'язати загадку, ким саме був той архієп. Петро і в чийого наказу явився він на Соборі...

Що-тільки львівський проф. Абрагама пригадав ученому світові се нерозв'язане питання. У своїй дуже цінній книжці про початки латинської Церкви на Русі (1903) він — що правда — не схилювався розв'язати загадку, ким саме був той архієп. Петро і в чийого наказу явився він на Соборі...

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

Короткий життєпис папи Пія XI. (КАП) Пія XI. (Ахілеї Ратті) уродився дня 31 травня 1857 в Дезіо. Батько, Франц Ратті, був власником придільні. Студіював у Медіоляні і Римі, був професором відакт в духовнім семінарі в Медіоляні.

Що-тільки львівський проф. Абрагама пригадав ученому світові се нерозв'язане питання. У своїй дуже цінній книжці про початки латинської Церкви на Русі (1903) він — що правда — не схилювався розв'язати загадку, ким саме був той архієп. Петро і в чийого наказу явився він на Соборі...

Що-тільки львівський проф. Абрагама пригадав ученому світові се нерозв'язане питання. У своїй дуже цінній книжці про початки латинської Церкви на Русі (1903) він — що правда — не схилювався розв'язати загадку, ким саме був той архієп. Петро і в чийого наказу явився він на Соборі...

Що-тільки львівський проф. Абрагама пригадав ученому світові се нерозв'язане питання. У своїй дуже цінній книжці про початки латинської Церкви на Русі (1903) він — що правда — не схилювався розв'язати загадку, ким саме був той архієп. Петро і в чийого наказу явився він на Соборі...

Що-тільки львівський проф. Абрагама пригадав ученому світові се нерозв'язане питання. У своїй дуже цінній книжці про початки латинської Церкви на Русі (1903) він — що правда — не схилювався розв'язати загадку, ким саме був той архієп. Петро і в чийого наказу явився він на Соборі...

ПОЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

— Подвійні виборчі лісти. Декуди в виборчих округах виставлять подвійні виборчі лісти таборів зближених до правительства: одну радикального, другу консервативного характеру.

— Уневажнення державних ліст. Державця виборча комісія уневажнила державні виборчі лісти ч. 16, ППС-лівичи, ч. 23 ліста польськ. партії б. посла Воевудзького та ч. 32 (ком. ліста). Уневажнено їх тому, бо окружні виборчі комісії ствердили неавтентичність деяких підписів.

— Ще одна політ. партія! Як доносить „Нарід“ у ч. 5, редактор урядового органу „Народного Вістника“ скликав у Луцьку Зїзд Укр. Господарського Об'єднання (УГО) й переминив його на політичну польнофілську партію, щоби взяти участь у виборах „УГО“ йде з блоком співпраці з урядом, ліста ч. 1. Коли так дальше піде, то в скорі збачимо около сто укр. політ. партій.

— Польський фронт у Сх. Галичині. Христ. Демократія (ХД) пробувала таки довести до порозуміння всіх польськ. партій із вишкою соц. демократів (ППС.) на терені Сх. Галичини. Та по довгих нарадах представники народ. демократії (Н.Д.) кинули самі наради. Не хотіли диспуту навіть на конкретні теми.

— Нові декрети президента Польщі. В найбільших днях появляється нові декрети президента річи споспільної зі савітарної ділянки, а саме про повитку, про антики, про опіку над психічно недужими та інші.

— Велими скорий поворот. Дня 31, січня вечером вернули з Москви дирек. департаменту міністерства промислу й торгівлі Соколовський і начальник відділу МСЗ.Годуков, що їх було вислало польське правительство до Москви для переведення вступних розмов у справі польсько-радянських торговельних переговорів.

— Австрія. в австрійським парламенти прийшло до бурливих сцен і навіть бійки. Соціалістичні посли обурені промовою віцекандлера Гартлебена счинили бучу й грозили міністрам. В обороні уряду станули христ. суспільники. В наслідок цієї бучі засідання замкнуто.

— Литва. Договір з Німеччиною. Покишо невідомі близькі умови німецько-литовського роземного договору. Німецька преса певне, що він не рїжнеться від договорів, котрі Німеччина заклочила досі з іншими державами. Польські часописи („Час“) догадуються, що тим договором Литва бажає формально забезпечитися з боку Німеччини, а фактично зискати її попертя при майбутніх переговорах з Польщею.

— Міністерська криза в Ковні. Міністер справедл. Шилінгас і мін. скарбу Мільдіос подалися до дімісії. Причина — непорозуміння з през. Вальдемарасом.

— Німеччина. Експозе Штреземана. В райштату мін. Штреземан виголосов довшу промову про заграничну політику. Порухив такі справи: німецький меморіал до комісії безпеки, котра радить у чеській Празі, торговельна політика Німеччини, торговельні переговори з Польщею і француско-німецькі взаємини, а зокрема справа евакуації Наддрєнщини. Окупація Наддрєнщини є на його думку перешкодою до француско-німецького зближення.

АНГЛІЯ. Вістка про морські зброєння Эл. Держав зробила в Англії велике вражіння. Англіський публіцист В. Сїдл пише про неможливість довшого затаювання сучасних взаємин між Англією і Эл. Державани. На його думку амер. адмірал Планкет добре зробив, що отверто сказав свою гадку (через що уступив. — Ред.).

РУМУНІЯ. Становище нар. селянської партії до справи наслідства трону є для правительства Братіану жерелом безнастанного клопоту. В парламенті приходять часто до бурливих сцен. Підозрівають, що провідник селянської партії Братіану є за введенням республіканського ладу.

РУМУНСЬКИЙ МІНІСТЕР ЗАГР. СПРАВ Тітулеску був на днях в Римі. Після відвідин у Мусолініна був також на авдієнції у св. Отця. Кого завдання в Римі не легке. Румунські ліберали традиційно орієнтуються на Францію. В рожнеча з Угорщиною велить їм орієнтуватися на Югославію, а там і на Мадуг Антанту. Та з другої сторони саме через спір з Угорщиною Румунія шукає симпатії в Римі, щоби протидіяти малярсько-італійській дружбі та дістати позичку в Англії.

МЕХІКО. Переслідування католиків. „Нью-Йорк Гералд“ доносить, що мекіканські власти арештували знову 300 католиків за осування 4 парохіальних шкіл і за пропаганду проти правительства. „Ля Кроа“ подає, що арештовано також кільканацять кат. учителюк, а їх школи зачинено.

ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЖИТТЯ.

Повітова нарада членів УХО-її в Раві Руській.

За ініціативою о. дек. Івана Карпєвича складано 1. лютого довірочну нараду членів УХО в равським повіті. Нарада відбулася в доміві „Народного Дому“ при співучасті коло 80 членів зі священства, інтелігенції, селянства, міщанства та жіноцтва. Зборам провадив о. декан Говда, парох Угнова. Від Центрального Комітету УХО. прибули з рефератами Впр. о. ігум. Теод. Галушинський і п. Іван Гладиллович, що злисували цілі, потребу й засоби поширення УХО. Равщина, повіт під оглядом релігійним і національним поважною загрозеним. Сектанти і селянство вже від довшого часу ведуть руйнівну роботу. Тому для Української Християнської Організації є тут влячне поле для позитивної праці під кличем: „Віднова всього національного життя в дуці Христової науки!“

По довгий річевій дискусії над справами організаційними і пресовими ухвалено резолюції в справі поширення катол. преси в повіті та вибрано організаторів на поодинокі судові повіті Равщини, а саме на угнівський о. Чеховича пароха в Річці, на немірвський о. Гучка пароха в Радружї і на равський судовий повіт о. дек. Дороцького пароха в Потлиці.

Присутний.

До членів Укр. Студ. Хр. Орг. 1. Пригадується членам, обовязок участі в сходах 1 — 2. Проситься звертати, випозичені книжки або продовжувати реверси особисто в бібліотекаря. — 3. Подається до відома, що на неділю 12. П. зголосила п. Олена Галькевич реферат, на котрий обовязково повинен кождий член явитися.

Управа УХСО.

ФІРМА РОМАН ЗУБИК ЛЬВІВ, вул. Галицька ч. 16. новости для Пань, сукна на мужеськї одїння. Англіські рефри на реверенди і папістїки для 120 П. Т. Отца. 2-20

ЛІТЕРАТУРА — НАУКА — МИСТЕЦТВО

Регіоналізм.

Що досі зробили галицькі Українці на сім полиці?

В попередній статті під повним заголовком („Н. З.", ч. 4.) була мова про те, що таке регіоналізм, про зацікавлення ним серед Поляків і про потребу звернути на нього увагу також у нас.

Правду кажучи, на регіоналізм звернули увагу й галицькі Українці і то давно. Та тільки були се одинні — виїмки. Ширший загальний справю сею зовсім не зацікавився.

Найбільше почастило Гудульщині. Про неї маємо передовсім велику цінну монографію пок. проф. В. Шухевича п. з. Гудульщина (5 частин), що її видало в рр. 1899—1908 львівське Наукове Товариство ім. Шевченка (ч. I—IV в „Матеріалах до української етнології“, тт. II, IV, V, VI) й автор (ч. V) в українській, а Музей Дідушицьких у Львові в роках 1902—1908 в польській мові. Монографія ця се піль 20-літньої праці покійного автора. Звернув він у ній увагу головню на етнографічно-етнологічний бік Гудульщини, доторкаючись побіжно або й зовсім помінаючи інші не менш цікаві і важні: фізіографічний, соціально-економічний, лігвістичний - фізіологічний і т. д. Крім великої праці про Гудульщину Шухевича се ще кілька дрібних, з яких згадаю дуже цікаву працю Онисюка про пережитки першої культури в Гудульці. В нашій гарній публіцистиці на Гудульщину звернули в останніх часах увагу М. Коцюбинський (Тини забутих предків) і Г. Хоткевич (Камізна душа).

На Лемківщину звернув був у нас увагу пок. проф. Ів. Верхратський. Він і дав нам більшу працю п. з. Про говор алицьких Лемків, що її видало в 1902 р. також Наукове Тов. ім. Шевченка (Збірник філологічної секції, том V).

Найменше уваги притягнула до себе Бойківщина. Тут поза кількома меншими працями, як д-р В. Охримовича про останні комунізму в Бойків, проф. В. Січякського про бойківські церкви й ин., нема нічого.

На інші частини нашої країни не звернули в нас уваги й стільки, як на згадані вище. Не маємо отже в нашій науковій літературі нічого майже ні про Покуття, ні про Підгір'я, ні про Посання, хоч кожде з них має свої особливости. Так нпр. аж проситися під спеціальний дослід галицьке Посання — район: Перемиський-Ярославський, де зустрічається польська й українська етнографічна територія і де найдашше висунене на Захід українське населення подекуди забуло вже українську мову, хоч зберігло гр. к. обряд і почуття національної окремістости. Тільки про говори тої частини українського населення околиць Перемиського-Ярослава-Рашева, що зберігла українську мову, маємо 2 праці Ів. Верхратського: 1) Про говор долинський, надруковану в „Записках Наук. Т. в. ім. Шевченка“ (т. 35/36) — говор околиць Перемисля і Ярослава і 2) Про говор замшанний, надрукований також у „Записках НТШ“ (т. 3) — говор деяких сіл повітів Рашева, Ясла і Коросна (відміна говору земківського).

Що торкається Поділля, то галицька його частина в нашій науковій літературі чи не найбільш занедбана. Маємо тільки історичний нарис о. П. Білянського про Місто Тернопіль і його околиці (ч. I—II, 1894/95).

Коли мова про вивчення району Галичини галицькими Українцями, то треба згадати ще про одну більшу пра-

цю пок. проф. Верхратського про Батюків. Се опис говору населення околиць Жовкви, Рави Руської, Яворова, Городка й Угнова. Опис надрукований у виданнях Наук. Т-ва ім. Шевченка (Збірник філологічної секції, т. XV, 1912 р.). А також Я. Миколаевича Опис географічно-статистичний повіта Камінецького (Львів, 1895).

Отсе й усе, що зробили галицькі Українці досі для вивчення поодонокх областей своєї країни. Зробили, як бачимо, небагато. Та все таки дещо зробили. Заслуга се передовсім одинних, головню покійних В. Шухевича й Ів. Верхратського.

Побажатби тільки, щоби на місце вище згаданих заслужених покійників як найскорше знайшлися в нас нові дослідники нашої країни, що пішли би за їх прикладом і дали нам описи передовсім Бойківщини та Лемківщини — такі, як опис Гудульщини Шухевича, та студії про говори Бойків і Гудульці — такі, як студії Верхратського про говори Лемків, Замшанців, Долівців і Батюків. А також описи і студії про інші частини Галичини (з окрема про галицьке Поділля), Зах. Водинь, Холмищину, Підляшша та Полісся.

Бо пізнання своєї Землі-Батьківщини се скріплення любови до неї, се покладення трітких основ під здоровий патріотизм. Ів. Кривецький.

КАБІNET ВИУЧУВАННЯ ПОДІЛЛЯ.

1924 р. у Винниці на Поділлі при Винницькій Філії Всеукраїнської Бібліотеки України повстав „Кабинет вивчення Поділля“. Зорганізував його гурток дослідників Поділля під проводом директора Винницької Філії ВБУ, н. В. Отамановського, який і керує ним. Завдання Кабинету: вивчення Поділля під кожним оглядом п. культурного й економічного. Кабинет сей видає ряд цінних праць про Поділля — про його минуле і природу як: В. Отамановського: Кращанство на Поділлі; Е. Січякського: Нарис історії Поділля; проф. Л. Данилова: Каміт Поділля; М. Білянського: Винницький Замок; А. Савосвітлова: Дика рослинність Поділля; А. Зекпера: 1905 р. на Поділлі; 4 книжки проф. В. Храчевича: Ссавці Поділля, Птахи Поділля, Мшляні фауни Поділля, Нарис фауни Поділля; проводив для екскурсантів Винниця та Винницька Округа. Ч. I. Культура та природа й ин.; у друку Збірник „Преса Поділля“, якого виїст такі: 1) М. Білянський: Підлісся між УСРР. 2) Н. Співакська: Бібліографічний покажчик преси Поділля в межах УСРР. 3) І. Кривецький: Преса Галицького Поділля.

КРАСНАВЧЕ ВИДАННЯ НА ЗАКАРПАТТЮ.

Вже 5-тиї рік „Педагогічне Товариство Підкарпатської Русі“ в Ужгороді видає невеличкий (1 арк.) місячник п. н. „Подкарпатська Русь“, присвячений пізнанию рідного краю. Кожний випуск приносить кілька наукових статей про Закарпаття: його минуле і сучасне. Отже: нарис а історії, фізіографії, етнографії краю, описи пам'яток культури і природи, хронологію, бібліографію і т. п. В часписку беруть участь крім уроженців Закарп. України, також Галичане і Наддніпрянці, що живуть на Закарпатті. Часопис видається народною мовою і модернізованим етимологічним правописом. Річна передплата: 25 чк. (окодо 3 зл. Адреса: Ужгород, уз. Ракоція, 22.

КРАСНАВСТВО НА БІЛІЯ РУСИ.

Довідуємося з білоруського місячника „Наш Край“, що ціла Східна Білорусь поділена на ряд Окрутв (районів) і в кожнім таким Окрутві є Окружне Товариство Краєзнавства. Отже в Архангельське Окружне Товариство Краєзнавства, Борнівське, Угрюбське, Могилівське. Всі ці Окружні Краєзнавчі Товариства об'єднують Центральноє Білоруське Товариство Краєзнавства при Інституті білоруської культури в Мінську. Воно видає місячн. краєзнавчий місячник „Наш Край“. Крім того має свої видання та кожде з Окружних Краєзнавчих Товариств. Так нпр. Могилівське Окружне Товариство Краєзнавства видає періодичний орган п. з. „Могилівщина“, Архангельське — „Архангельщина“ і т. д.

Бібліографія.

Проф. Г. Павлуцький. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОГО ОРНАМЕНТУ. З передмовою Миколи Макаренка. Українська Академія Наук. Всеукраїнський Археологічний Комітет. — Відділ Мистецтва. У Києві 1927. 3 друків Української Академії Наук, Ст. 1 портр. + 26 + (2) + XII, табл. В. 4°. Ціна 2 карб. 25 коп.

Український орнамент — багатий на мотиви, визначний технікою оброблення, цікавий композицією, замітний своїм колоритом та гамою красок. Се одна з найкращих сторінок української культури. Важко знайти іншу гадуу у мистецтві, що мав би отаке всесторонне значення, як орнамент. Він відіграв поважну роль і в хатньому побуті, і в архітектурі, і в проміслах, і в мистецтві. Та історія українського орнаменту досі не була.

Отсею програмну вповнює праця знавця українського орнаменту, київського проф. Г. Павлуцького. В часті тільки — бо, на жаль, праця не закінчена ізза смерти автора.

Історію українського орнаменту проф. Павлуцький викладає по епохах та стилях. Особливу увагу звертає на генезу орнаменту.

Всіх розділів у праці 5. В першій п. з. Равня добта українського орнаменту автор розглядає цікаве питання, чи український орнамент — продукт народної, себто селянської, творчости (як загаломо думають)? Всперех загаломою поглядом він виказує, що т. в. в. народне мистецтво повстало спочатку в головних осередках культури і в верхах населення країни, а потім з більших осередків перейшло до менших, і кінцево-кінцею розвинуло серед головної маси людности селянства. „Теорія народного мистецтва не є мри і а розумні так, що се є мистецтво, що його сільська людність утворила на місці у себе вдома, щоб задовольняти шоденні потреби, духовні та матеріальні, своєюю власною народною побудою, хатнього, господарного, релігійного і се наслідком індивідуальної художньої творчости під впливом власного натхнення. Народне мистецтво, народний орнамент — це є наше давнє мистецтво, отже а його є власність всього народу, а не окремих його верств (ст. 14). В другій і третій розділах автор розглядає найстарші арази і форми українського орнаменту. Се: Зірринна орнаментика (II) і геометричний орнамент (III). Першу (зірринну орнаментіку) приписали на Україну Скіти, другий (геометричний орнамент) прийшли із Азії. Четвертий розділ присвячений Візантійському орнаментові на Україні. Найвизначніша старо-українська пам'ятка візантійського орнаменту се київська Софія. В останнім розділі автор розглядає Орнамент Виродження (XVI ст.). Се відновлені орнаментні мотиви античного світа. Вся сила й краса їх — а пластичні.

При кінці книжки на XII. таблицях подано понад 70 знямок, що ілюструють текст. Між ин. арази церковного орнаменту.

Книжка вийшла під редакцією відомого знавця українського мистецтва М. Макаренка, що супровожав її короткою біографією й портретом пок. автора та історією виданої праці.

Борис Кудрик. УКРАЇНСЬКА НАРОДНА ПІСНЯ І ВОСВОГІТНА МУЗИКА. Львів, 1927. Накладом Тов. „Прогрива“ 8° ст. 29.

Історія музики в нас Українцях — це зовсім занедбана ділянка нашого культурного життя, це справдішне „Дике поле“ в українській культурі. Тому а вдоволенням хотемо поглянути книжки нашого молодого талановитого музиканта й історика музики п. Бориса Кудрика: „Укр. народна пісня і всевітня музика“. В книжці поміщено дві статті, а саме: 1. Вплив українських народних мелодій на західно-європейську музику та 2. Вплив української народної пісні на композиторів слов'янських народів. Автор виказує вплив наших народних мелодій на творчість таких німецьких музикантів як Бах, Гайде, Моцарт, Веберен як також і на російського музиканта Петра Чайковського. На правдивість своїх тверджень наводить уривки з творів згаданих музикантів та виставляє їх з мелодіями наших народних пісень.

Праця п. Б. Кудрика може бути теж дуже цікавим причиною для історична нашої повольної еміграції по бітні під Польщею, котра, по думці автора була якраз росадником нашої народної пісні на європейській Заході. І Г.

ДОПИСИ

ЛІСЬКО. (Сельробісько-комуністична діяльність). Сильним гнідом сельробісько-комуністичної діяльності є повітове містечко Лісько. В тій так ворожі для нашої Церкви та національної роботи мав би брати участь місцевий дщ, та бувший церковний провізор. Своєї акції не обмежують вони лиш ла саме Лісько, але ведуть її ревню і по сусідніх селах та вповнюють отруу в наш національний організм. Сівши на передвиборчого коника, під претекстом дуже гарного гасла „оборони простого народу“ баламутять людей та розбивають нашу національну єдність.

Попри сею їх шкідливу роботу виступає а повних одинних ще щось друге, а се: чорна неадлячність, бо одержали від когось хліб і ніж, а потім тим ножем країни рад хліба а другий раз остриги його на самого хлібодавця, се вже хіба не є гідним поведінням. При писанню цих стрічок приходить нам мимохіть на думку слова троє змови а чоловіка, котрий бачучи аі замарзалу пражаків до своїх грудий. Однак описав, коли змія розвігрілася, а добродій загинув від її укушення. Аналогічно діється в Ліську. С.

ОПОВІСТКИ

в справі збірні „на Коляду“ і стінного календаря „Рідної Школи“

Спіраючись на дозволах дотичних воевідств розіслала Головна Управа „Рідної Школи“ в місяці грудні 1927 збіркові листи для переведення збірні як дару на „коляду“ „Рідної Школи“ wraz з інструкцією. Отсім звертаємося з вичливою пригадкою до всіх тих ПТ. Осіб та Установ, які зволили займитися переведенням тої збірні, щоби безпроволочно надіслали до Головної Управи списки, зібрану готівку й підрахунок. До 21. лютого ч. р. має Головна Управа вирахуватися перед воевідством, а щоби не зробити мусити мати наперед усі матеріали. Треба мати перед очима з одного боку обставину, що безпосередню по переведенні збірні Го-

ОГОЛОШЕННЯ

(За оголошення Редакція не відповідає).

В СІХ ВСЬ ОО. ПАРОХІВ, котрі уладжують місць у своїх парохіях, просять два інваліди У. Г. А., котрі займаються продажою девочоналії, повідомляти їх про речішє місії, а тим самим дати змогу заробити на профісок. — Адреса: Л. Якіс, село Запигів, п. Підлісок малі н. Львова. 133 1—2

КАЛОТРИХ одного певний середник проти виваданія і на поріст волосся виспає за місяцаломю о. Д-р Г. Вергун, Сокаль. — Ціна флашочки 4 зол. без порта. 135 1—1

НА СІННІ НА ВЕСНУ! Ілюстрований цінник насіння городовних, трав, збіжжя, мш, яєць породистей птиці і потволю — даром виспає „Співка Українських Агрономів“, Львів, Собіського 28. На перешлику залучити поштовий значок! 134 1—1

Б. оператор клініки проф. Ноймана і Гаєка у Відні

Д-р Л. Александрович
Спеціаліст від недуг ушних, носа, горла і гортані
Львів, ул. Валоа 11., тел. 40-75, 118 3-12

ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

АРТУРА ПІНАЄРА
Львів, Захарієвська 7. (побіч Техніки)
ПРИЙМАЄ від 9—1 і від 3—6.

104 Полекції в сплатах. 5—10

Інж. Н. ЕЛЬЦ
Вирібіи радієних апаратів
„RADIONE“ у ВІДНІ
Сензаційна новість.
Найновіші, найліпші радієні апарати
Складові часті.
Генеральне заступництво на піву Польшу (з виімк. польського воев.)
„Gekaem“ S. z. o. o.
Підприємство для краса і закорд. торгівлі
Львів, пл. Марійська 8.
117 4—6

ловна Управа по вирівнанні деяких короткоречинцевих довтів не в стані виплатити в місяці лютому учительських платень та, що інтерес Товариства вимагає точного вивіщення взятого на себе обовязку.

Одночасно звертаємося зі зазивом до всіх тих, що одержали стінний календар „Рідної Школи“ будтьо в розпродаж будтьо з часописом, щоб зложити за нього належність чи добровільний даток, бо до цієї пори покрито заледви половину накладу.
Головна Управа „Рідної Школи“.

Наш 4-лямковий РАДІО-АПАРАТ
Тип 28, найліпший — найдешевший — найлекший в орудуванні — сотки подая.
ЦІНА ЗА КОМПЛЕТ зол. 650.
ДЕВ АППЕЛЬ і В-ка
Львів, вул. Легионів ч. 1. і 3.
ПОЛЕКЦІЯ В СПЛАТАХ.
95 а 2—3

ОКУЛІСТ-ОПЕРАТОР
Д-р А. Гершендерфер
б. лікар віденської клініки і б. секунд. заг. шпиталю у Львові
Львів, вул. Писудського (Панська) 3.
65 ерд. 8—9 і 3—5. 11—20

ТАДЕЙ ШАХЯВСЬКИЙ
Лікар-дентист
107 б. ст. асистент Ун. І. К. 4—5
орданує далше Львів, Рутівського 1.

ОКУЛІСТКА
Д-р Корнелія ГРАФОВА
б. абсолю. окулістичної клініки в Парижі
Львів, вул. ГОРОДЕЦЬКА 89.
(біля фірми „Полотья“). 5—5
Тел. 24-70. Орд. 9—10 і 2—6.

ДЕНТИСТИЧНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ
Казимира Цавдерера
Львів, вул. ЗИБЛИКЕВИЧА 45.
113 Полекції в сплатах. 4—10

ГАРНІТУРИ КЛЮБОВІ — ТАПЕТИ — ФІРЯНКІ — ДЕКЮРАЦІЯ
Т. КИСЯК і СІНИ
Львів, пл. Смоляки 4, тел. 40-09.
Власне тапіцерське заведення, вул. Косцюжків 20, тел. 19-85. 6-10

НОВИНИ

Вкінці дідждеться школа ім. Шашкевича свого будинку. Мська рада рішила приступити а весною до будови будинку на призначення одиної державної української всеобщої школи ім. Маркіана Шашкевича, що вже десяти літ істіється в впадленою, невдоволяючому на школу будинку. Новий будинок стоятьме на Збіжській площі.

Влом у тов. Дністер. У ночі а 27 на 28 м. м. вломилися до „Дністра“ невідомі вломники й розбивши дві каси забрали близько 600 зол. Не поспішли вломники узяти більше, бо день перед тим вибрано відтам більшу суму грошей. Каси були обезпечені.

Михайло Хамула
Львів, площа Трибунальська 1.
тел. 42-84
поруває великий вибір
КИЛИМІВ ГЛИНЯНСЬКИХ
74 Уважайте на адресу! 7-10

Вулкан Кракатоа на Індійському Океані біля Суматри вибухає а великою силою. Кожного дня особливо перад полуднем слідує вибух а вибухом на висоту 300 м. і більше. З морського дна чути страшний гуркіт. Навелення в паніці втікло на беребеа. Останній раз вулкан Кракатоа вибухав у 1883 р. Тоді а острові той самої назви, що амав 32 кв. км. довершал, остало лише 10 кв. км., північна частина його занепаєла в море. Попія покрив буйну рістною верствою грубою на 15 м. Тий катастрофі загинуло тоді кількадесят тисяч людей.

Новий острів. В наслідок вибуху вулкану Кракатоа між Суматрою і Явою утворився новий острів.

В пам'яті Коломба мають побудувати велику морську ліхтарню в Сан Домінго. Ліхтарня стане на будинку, до котрого перенесуть гілні останки Коломба. Ліхтарня має коштувати 4 мільйони доларів.

Померли сими днями: Радник Митроп. Коис, б. депутат, парох Бережан і маршалок Пов. Ради, член багатьох укр. товариств о. Теодор Кордуба в 83 р. життя і 58 священства. — В червоцькій лічній для божевільних помер б. посол до парламенту Николай Спінгул.

Виріб **ВЗУТТЯ** спортивного й локсусового. — Спеціальна робітня репараційна виконує швидко і дешево
І. МУШІНСЬКИЙ,
Львів, ЯГРИЛОНЬСЬКА 11 в підвалі.
115 Тел. 25-31. 3—15

= **ДАРОМ** =
ніхто товару не дає, але за 5 зол. тижнево можна замовити в нас всіні тапіцерські виробн, як матерати, отомани, фотелі і т. п.
ГОТТЛІБ і ГЕФЕЛЬ
Львів, вулиця Гродзницьких ч. 8.
б. тапіцер-декоратор хор. театру в Бу-129 данешті. 2—5

ВИНА ЛІТУРГІЧНІ
ЦЕРКОВНЕ СВІТЛО
КАДИЛО
поруває
ЕДМУНД РІДЛЬ
Львів, Рутівського 3.
Склад чаю, кави і вина.
76 9—10

Оснований в 1843 р.

СКЛАД МЕБЛІВ

Оснований в 1843 р.

ЙОСИФ КІРШНЕР — ПЕТРО ПІЛЛЕР

Львів, вул. Трибунальська ч. 14. I. пов.

п о р у ч а е: ідальні, спальні, сальони, кабінети, кухонне уладження, меблі м'які, занавіси, карнізи і матеріали на обивання.
Позір на фірму і число дому — над складом порцеляни!

42 12-15

Сорочки, підштанки, ковнірці, краватки, панчохи, скарпетки, рукавички, трикотажі, кольоратки, та імпрегновані маншети — по найнижчих цінах продає галивтерійна торгівля **ШТАЙНБРУХА**, Львів, вул. Трибунальська 1. (угол Ринку). 73 8-20ЗАГАЛЬНО ЗВІСНЕ
ПОРТРЕТОВО-ФОТОГРАФІЧНЕ
ЗАВЕДЕННЯ**К. СКУРСКОГО**котре досі містилося при вул. Богуславського 9, перенесене до нового льокалю при вул. Коперника 22, тел. 45-75.
136 1-6**РЕВМАТИЗМ,** гостець, артритизм, нервовоболі, болі м'язей, ло-
манья і т. п. недуги лікує **Saliment**виробу АПТИКИ
К. АВГЕНШТЕРНА
Львів, вул. Красіцьких ч. 20.
119 (угол Казимірівської). 3-10**СПАЛЬНІ, ІДАЛЬНІ,** - Вироби -
САЛЬОНИ, КАБІНЕТИ - солідні -
МАТЕРІЯ на **МЕБЛІ** нетріскаючі
ТАПЕТУВАННЯ КІМНАТ **КИЛИМИ**
також

першої якості, в найкращих орнаментах і красках, поручає і виконує найдешевше

Лев МатвійовськийЛьвів, Хорушина 8. Телефон 40-11.
132 1-10**Фабрика Пильників Г. Мончинський**Львів, вул. Волинська 25, тел. 20-18, станція зал.: Львів-Підзамче. — Приймає **ПІЛЬНИКИ** до наскання і замовлення на нові. 53 14-25**ПАНЧОХИ ПФАУ** РИНОК
Ч. 19.Найдешевше, бо вхід через сіню.
21 18-20**ГРАМОФОНИ** англійської марки: „Columbia“, „Odeon“, „Parlophon“, „Brunschvick“, „Columbia“, „Polydor“, „His Masters Voice“, „Parlophon“ — найновіші шлягери в великим виборі на догідних умовах поручає звісна фірма **„ЕХО“**, Львів, вул. Сикстуська ч. 24. тел. 27-81.**НАРЕШТІ! — ПІСТОЛЕТ** — для кожного без карти на оружя.

Справте собі страшок 6-ти стріл. Взір бельгійського бравнінга. Функціонує без закидуяк зброя, що ділає морально на напастника. — Поручає звісна фірма

„ЕХО“ Львів, вул. Сикстуська ч. 24. тел. 27-81.Гурт. Детайл.
ГАЗОВИЙ КНОСК-ОУТ ПІСТОЛЕТ

Коли Вам миле життя Ваше й Вашої родини, купіть негайно оружя „Knock-out“. Хто має газовий пістолет Knock-out, цей може цілком безпечно пускатися в дорогу пішки, автотом або ровером у найсамітніші околиці. До набуття тільки у звісній фірмі

„ЕХО“ Львів, вул. Сикстуська ч. 24. тел. 27-81. 130 1-2

Посезонова продажка трикотажів і виробів волічкових з опустом 10 прц. з виставових цін у фірми:

„ОЛЬКА“ Львів, РИНОК Ч. 35.

біля „Народньої Торговлі“.

116 2-20

ЗУБИ виробляю **ЦІННИКУ**
по такім1 золот. корона . 18 зол.
1 золот. зуб . 15 „
1 зуб на кавчуку . 2 „
1 репаратура . 3 „

Все з найлучшого матеріялу

РАППАПОРТ, пл. Марійська ч. 7.
(де каварья de la aix).
Знижок не уділюю! 4-24

Власний виріб! Ціни фабричні!

КОВДРИ 1-сторонні від зол. 26-50
2-сторонні „ „ 35-
в цвіті „ „ 40-**МАТЕРАЦИ**з морської трави від зол. 34-50
з волосані „ „ 76-Сінники готові . від зол. 5-
Подушки з піря . „ „ 18-
Готові пішви . „ „ 3-
„ простираля . „ „ 5-50
„ „ під ковдри . „ „ 11-50
Вовняні коця . „ „ 9-50

ПОЛОТНА, РУЧНИКИ, КИЛИМИ і т. п.

Найдешевше продає
ФАБРИКА ПОСТЕЛІ**А. ПЕТРУШЕВСЬКИЙ
& М. МЛЕКО**

Львів, Коральницька 6, тел. 37-72.

Пінники даром. Для шпиталів, пенсіона-
тів і т. п. ціни офертові. 1-10**Обувя**мужеське, дамське і діточе
у великім виборі
і найдешевше
у фірмі
С. Й. ЕРЛІХ
Львів, РИНОК 11.
угол Сербської.
58 10-10

НОВІСТЬ!

ПОМПИ керничні „ПАГЕЛІ“порушували довідьно ручно, мотором, кератом або вітраком. **ЛОЖИЩА** кулясті. Видатність до 7.000 літр.— 1 год. Гарантія на 5 літ. Вироблює тільки фірма: Підприємство верч керниць інж. Фр. ДОМІНІК Львів, вул. 29. листопада ч. 37, тел. 18-55.
52 1-8**СУПЕРФОСФАТ**ФАБРИКА ШТУЧНИХ НАВОЗІВ
**ЙОСИФА і КАРОЛЯ
ТОВА НИЦЬКИХ**Акційна Спідка
Львів, вул. Коперника ч. 9.
Телефон 9-11.Доставляє на догідних кредитових умовах штучні навози як: суперфосфат кістяний і мінеральний, потасові соли кайніт, азотняк, амонію салітру, сірчан амонію, томасіву, мелене вапно палене, також спеціальні мішанки навозові під городину, квіти та овочеві дерева.
126 2-7**КИЛИМИ
Глинянські**ЗАБАВКИ,
ВИРОВИ ЛОВІЦЬКІ,
КОСМЕТИКИ,
ФІГУРКИ ГІПСОВІ.**КОШИКАРСЬКІ ВИРОВИ**

Львів, вул. Коперника 11. Тел. 26-09

ЛЮДВИК ГЕГЕДІСФІЛІЯ: Килими і кошикарські вироби,
Галицька 5. Тел. 30-32.
124 2-10**„FOSFOR“**ФАБРИКА ШТУЧНИХ ПОГНОЇВ
Львів,

пл. Марійська 6/7 I. п. (пл. Marjaski 6/7 I. p.)

114 Телефон 44-48. 6-16

СУПЕРФОСФАТИ: кістні й фосфорово-азотові, **МІНЕРАЛЬНІ** й амонякові.
РЕФОРМФОСФАТИ: кістні й мінеральні від 18 до 26% „P₂O₅!!!“
ТОМАСІНИ: „Kolumeta“, „Gwiazda“, й інші як краєві так і заграничні.
СОЛИ потасові й **КАЙНІТ**, **АЗОТНЯК**, **САЛІТРА (CHORZOWSKA)** амонію
САЛІТРА чілійська — **СІРЧАН** амонію
вапно навозове палене й мелене (97%CaO) — Вапно будівельне.

Доставка вагоново й деталічно по цінах фабр й на найдогідніших услівях кредит.

ФОСФОРІТИ палені й мелені (CaO розп. P₂O₅).